

*Vianočná modlitba
Juraja Franovského*

*Otče nebeský, studnica dobroty,
ďakujeme Ti, že si nás milostivo priviedol
k pamiatke narodenia Tvojho Syna
a dávaš nám teraz na Neho hľadieť
očami viery. Je to radosť, veď narodil
sa veľký Pán. Je to veľká radosť,
lebo narodil sa veľkému ľudu, všetkým
ľuďom. Bohatým i chudobným. Jeho
narodenie nám prináša zisk, On sa stal
Synom človeka, aby sme sa my stali
dcérami a synmi Boha.*

*Spasiteľu, Pane Ježiši, ako
sa Ti odvdáčime za nesmiernu lásku?
Prijmi, Pane, piesne nášho srdca ako
chválu. Prijmi, Pane, piesne nášho
srdca ako vďačnosť. Osviet nás, prosíme,
svojou slávou a svojim Duchom, aby
sme nikdy nezabúdali, že „sa zjavila
milosť Božia spásenosná všetkým
ľuďom“.*

*Buď Ti sláva, Trojjediný Bože,
Tebe na výsostiach a nám ľuďom dobrej
vôle tu na zemi žehnaj svojim pokojom.*

Amen

Z obsahu čísla:

- Dvanásť rád ako prežiť advent
- Dva príbehy
- Flegmatik
- Cesta Daniela Krmana
- Dištriktuálne stretnutie žien
- Jedna jednoduchá veta
- Konferencia SEM

SLOVO NA ÚVOD

MILÍ PRIATELIA,

mám pocit, že to bolo len pred nedávnom, ako sme spolu s deťmi odkladali do krabíc vianočné ozdoby. Opäť sa nachádzame uprostred vianočných príprav. Tento jav však vonkoncom nehodnotím, ako niečo negatívne. Práve naopak. Myslím si, že toto vianočné obdobie už opäť zúfalo potrebujeme. Potrebujeme, aby sa v našom živote striedali všedné obdobia so sviatočnými. Veď náš Stvoriteľ už pri stvorení tento cyklus do nás vložil. Možno je dobré pripomenúť, že prvé obdobie, ktoré človek zažil, bol odpočinok, teda čas, v ktorom mohol budovať vzťah so svojím partnerom i so svojím Stvoriteľom. Až po čase pre oddych a vzťahy nasleduje čas pre prácu a povinnosti. Z tohto pohľadu sú Vianoce darom a príležitosťou pre naše vzťahy s druhými aj s naším Bohom. **Naše vzťahy tento čas nutne potrebujú.**

V jednej divadelnej hre sa odohráva takáto scéna: Vlakom do New Yorku cestujú jeden muž a žena. A ako to medzi cestujúcimi býva, pustili sa do rozhovoru. V priebehu rozhovoru zistili, že obaja bývajú v New Yorku, čo nebolo nič zvláštneho, ďalej zistili, že aj žena má sedemročnú dcérku, aj muž má sedemročnú dcérku. Potom na svoje prekvapenie zistili, že bývajú na tej istej ulici, dokonca aj číslo domu

majú rovnaké, ba čo viac, aj číslo bytu. Až si nakoniec s úžasom uvedomili: „Veď my sme manželia?!“

Povieme si: „Je to nereálne, v normálnom živote sa to nemôže stať.“ Tento dramatik však touto nereálnou scénou ukázal, čo sa reálne deje v skutočnom svete. A to je **odcudzenie** medzi ľuďmi. Medzi manželmi, rodičmi a deťmi, susedmi, medzi občanmi jedného mesta. Žijeme vo svete neobmedzenej komunikácie, žijeme vo svete mobilných telefónov a internetu. V jednom okamihu môžeme viesť rozhovor s viacerými ľuďmi, pričom každý z nich môže byť na inom mieste na Zemi. Pritom je bežné, že ľudia žijúci vedľa seba, často v jednej domácnosti, sú si cudzí.

Vianočná zvesť je pre nás dobrou správou o tom, že **Niekoľko** sa predsa podujal k tej nevďačnej misii a prišiel zmieriť náš svet, ktorý je takmer dokonale rozvadený a rozdelený. Vzal na seba úlohu, ktorú nevedela zvládnuť ľudská veda, technika, filozofia, umenie a dokonca ani náboženstvo.

Kiež sú tohtoročné Vianoce s Ježišovým posolstvom výzvou aj pre naše vzťahy, rodiny, cirkevný zbor i mesto, v ktorom žijeme. Nech sú pre nás dobre využitým časom.

Aj v našom okolí existujú ľudia, ktorých, keď máme stretnúť, radšej ich

obídeme. Nezabudnime, že Boh nás neobišiel, hoci to mohol spraviť. Naopak. Opustil slávu v nebesiach a stal sa jedným z nás.

Prajem Vám, aby počas týchto vianočných sviatkov sa vás aj vašich naštrbených vzťahov dotkla Božia láska a tohtoročné Vianoce tak mohli byť začiatkom nových vecí.

Váš David Báztlik

**Čas radosti, veselosti nastal požehnaný,
Keď Spasiteľ, Vykupiteľ narodil sa z panny...**

*Vianočná pieseň v srdce padla mi,
S ňou radosť mojich dávnych
detských čias.*

*Keď spievala som šťastne s hviezdami,
Anjelov zrela všade vôkol nás!
A cestou do kostola tichý hlas
Do melódie Vianoc zladený,
Krajinu zimnú menil v ríšu krás...
Bola som svedkom tejto premeny!
To hviezda spôsobila taký div.
Láska, ktorá do jasiel' ľahla si.
Ja videla som zeleň rajských nív,
Zlatého mesta všetky okrasy!
Viem, že roky detstva sa už nevrátia,
Však volám vrúcne: Tvoja vôľa bud!
Len prosím, daj mi srdce dieťaťa
A v Tebe Bože navždy spočinúť.
Vianočná pieseň v srdce padla mi
S ňou radosť mojich detských čias...*

(Báseň **Zlatice Oravcovej** zo zbierky „Podaj nám ruku“)

V KUCHYNI NAŠEJ RODINY

Pamätáte si, keď ste sa ako maličkí hrali v izbe a zrazu vypadol elektrický prúd? Vášho detského srdca sa zmocnil strach z tmy a z pocitu samoty a bezbrannosti. Možno ste sa rozplakali... Vtedy sa otvorili dvere, do izby preniklo svetlo sviečky a vy ste počuli rodičovský hlas: „Neboj sa, som tu, som s tebou...“

V takýchto maličkých okamihoch detstva je ukrytá ozajstná veľkosť rodičovskej lásky, ktorú si možno uvedomujeme až teraz a sme vďační za to, že sme mohli mať milujúcich rodičov. A mnohokrát ani nie fyzicky pri sebe, ale v podobe istoty, že nás majú radi, že nám veria a chcú nám pomôcť.

Tí z nás, ktorí niekoho stratili, iba tí chápu, aké vzácne sú tie chvíle, keď je rodina spolu v kuchyni...A určite i tieto Vianočné sviatky budeme musieť pri slávnostnom stole mnohí len spomínať...

Naša rodina, ľudia, s ktorými sedíme za kuchynským stolom (aj keď sa nám to môže už zdať fádne), by sa nám nikdy nemali stať samozrejmosťou, **lebo oni ňou ani nie sú!** Ich prítomnosť je Božím požehnaním, hoci aj v rodine prichádzajú takzvané krízové dni. Mať rodinu a s ňou krásnu možnosť milovať ju už od útleho detstva až

do staroby, je veľký Boží dar. Nemá ho, žiaľ, každý.

Rodina je jedným zo symbolov Vianoc, preto nezabudnime v týchto sviatočných dňoch vysloviť modlitbu za svoju rodinu. Ďakujeme za tých, s ktorými si sadáme v kuchyni k stolu i za tých, ktorých miesto bude i tieto Vianoce prázdne, alebo už „obsadené“ novým „džavotavým darom“ od Pána.

Modlitba za mamu, otca, za manžela, za manželku, za brata a sestru, za dcéru i syna. Táto modlitba je veľký prejav našej lásky a úcty voči nim, veď ich vkladáme do kompetencie najlepšej a najmocnejšej Bytosti – do rúk nášho Pána. Veď kto iný sa lepšie postará o nás a našich milovaných ako Otec v nebi, ktorého rodinou sme my?

*Bože môj, uvedomujem si, že si to Ty,
kto sa o nás stará, komu na nás najviac záleží.
Je veľa toho, čo by som chcel(a), ale uvedomujem si,
že je ešte viac toho, čo mám.
Ďakujem Ti, že nemusím byť sám(a) na tomto svete.
Ďakujem, že si mi dal rodinu, v ktorej môžem žiť,
ktorú môžem milovať a môžem sa starať o ľudí, ktorých milujem.
Ďakujem, za mamu a otca, že lásku,*

*ktorú som videl(a) a mohol(la) prijať,
môžem teraz ja dávať svojim deťom a ľuďom okolo seba.
Ďakujem za svoje deti, za vnúčatá, za ich srdcia,
ktoré môžem učiť láske k Tebe.
Daj mi k tomu trpezlivosť, silu a múdrosť.
Ďakujem za svojho brata a svoju sestru,
za to, že môžeme budovať spolupatričnosť a vzájomnú pomoc.
Ďakujem za svojho partnera,
ktorý mi pomáha(l) prechádzať skúškami života
a dáva(l) mi radosť a oporu.
Chválim Ťa za Tvoju dobrotu a milosť,
ktorú som mohol(la) spoznať v prítomnosti svojich najbližších.
Oslavujem Tvoju lásku a vernosť, s ktorou sa o nich staráš.
Nech je požehnané Tvoje meno v kruhu našej rodiny!
Amen.*

Ilona Bázliková

TEMPERAMENTY - FLEGMATIK

Flegmatici sú v živote najlepšie diváci. Ak nie ste schopní vyjsť s flegmatikom, potom už ťažko s niekým vyjdete. Sú to spokojní, vyrovnaní ľudia, s ktorými sa dobre cítite. Majú zmysel pre humor, sú radostní, efektívni, spoľahliví a praktickí. Dokážu byť tvrdohlaví, skúpi, nerozhodní a často len z diaľky pozorujú veci. Aj keď sú často iba divákmi z diaľky, dokážu byť tiež rovnako dobrými vodcami, ak ich viete správne motivovať.

V Biblii nachádzame niekoľkých mužov, ktorí boli flegmatici. Jedným z nich bol napríklad Noe, ale aj Jozef, manžel Márie. Keď sa dozvedá, že jeho snúbenica je tehotná – aj napriek tomu ide s ňou do Betlehema. Flegmatici sú tiež tvorcami pokoja. Keď v Sk. 15 kap. čítame, že v cirkevnom zbere nastala

ťažká situácia, čítame, že tam vystúpil apoštol Jakub, ktorý potom dokázal zmieriť dve strany ľudí.

Asi najlepším príkladom flegmatika v celej Biblii je Abrahám. Bol to veľmi opatrný, tichý muž. Niekedy mal tiež strach a dokázal byť pasívnym divákom. Z Abraháma sa neskôr stal stĺp veriacich a nazýva sa tiež otcom viery. Pán Boh, keď povolal Abraháma, prikázal mu, aby opustil Úr Chaldejský. Pre Abraháma to bola veľmi ťažká úloha. Tam, kde žil predtým, sa cítil veľmi príjemne a bolo mu tam veľmi dobre. Mal tam všetko pohodlie, ktoré si na tú dobu mohol želať. Ale Pán Boh k nemu prišiel a povedal mu, že ho povedie do inej, lepšej krajiny. Pozrime sa spoločne do Genesis 12:1.

Pre neho nebolo jednoduché opus-

tit to, čo tak dôverne poznal. Bolo to pre neho tak ťažké, že prešiel iba pár kilometrov do Cháranu a tam zostal. A až potom, keď jeho otec v Cháране zomrel, Abrahám pokračuje ďalej vo svojej ceste. Ešte stále nie je schopný ísť sám a tak berie so sebou svojho synovca Lóta.

Aby mal istotu, že ho Boh vedie, dal mu zaslúbenie – Gen 12:7. To bolo veľké zaslúbenie pre človeka, ktorý nemal deti. Ale pretože mu Pán Boh dal toto zaslúbenie, tak sa vydal na cestu v dôvere Boha.

Pán Boh však veľakrát chce vidieť, či sme ochotní Mu plne dôverovať. A tak prichádza skúška Abrahámovej viery. Pán Boh poslal do jeho života niekoľko skúšok, aby zistil, nakoľko je Abrahám schopný dôverovať Mu, že On, Jeho Boh, sa postará o všetky veci v jeho živote.

V krajine nastáva hlad. To je situácia, kde sa má ukázať jeho dôvera v Boha. Abrahám sa namiesto toho otočí a utečie do Egypta. Neobrátí sa na Hospodina. Nebuďme potom skleslí, keď vidíme, že Boh posielal do nášho života skúšky našej viery, aby zistil, aká silná je naša viera. Abrahám zlyhal, lebo použil svoju vlastnú múdrosť a nespoliehal sa na pomoc od Hospodina. Kedykoľvek sa spoliehame na svoju vlastnú múdrosť, dostaneme sa do problémov.

Flegmatici sú mierumilovní, dokážu vychádzať so všetkými ľuďmi. V Gen. 13:8-9 čítame o konflikte, ktorý nastáva medzi pastiermi stáda Lóta a pastiermi stáda Abraháma. Tá zem, kde sa teraz nachádzajú bola síce sľúbená Abrahámovi, ale on, keďže sa chce vyhnúť konfliktu, ponúkne synovcovi Lótovi možnosť prvej voľby.

Ďalšou črtou flegmatika je to, že keď je v kritickej situácii, je veľmi spo-

lahlivý. Pod tlakom reaguje správnym spôsobom. Abrahám dostáva správu, že Lót a jeho rodina bola zajatá piatimi kráľmi severa. Zhromaždil teda svojich vojakov a začne ich prenasledovať, použije trik – obklúči tábor a dobyje tak víťazstvo. Všetko získal spať. Niekedy sú však flegmatici príliš pasívni v situácii, keď tam nie je žiadny konflikt. Sú tak premožení strachom, že sa rozhodujú nesprávne. V Gen. 12 čítame, že keď nastáva hlad v krajine, Abrahám odchádza do Egypta a jeho strach mu spôsobí veľké problémy. Má strach o svoju manželku. On úplne nedôveroval Bohu a tak ho faraón vyhostil z krajiny ako nežiadúcu osobu.

Pán Boh je k nám dobrý, keď zlyháme, odpúšťa nám a opäť s nami počíta. Môžeme však počítať s tým, že po určitom čase sa znova dostaneme do podobnej situácie, aby sa ukázalo, či sme sa naposledy niečomu naučili. V Gen. 20. kap. sa Abrahám dostal do podobnej situácie. Keď sa nás Boh nevzdáva, nemali by sme sa vzdávať ani my.

Aj keď Abrahám zlyhal vždy znova a znova, Pán Boh na ňom neustále pracoval a budoval jeho vieru. Keď potom Boh dal ich rodine potomka, Abrahám sa mohol presvedčiť, že Boh je s nimi, stará sa o nich. Teraz už vedeli, že to nie je ich zásluha, ale Jeho milosť. Po tom všetkom však prichádza tá najdôležitejšia skúška – má zobrať svojho jediného syna a obetovať ho pre Boha. On je teraz poslušný, lebo sa naučil, že Bohu je možné plne dôverovať.

Keď Pán Boh niečo hovorí, môžeme to zobrať vážne. Abrahám sa naučil dôverovať Božím zaslúbeniam. Keď budeme aj my ochotní načúvať Božiemu hlasu, On nás bude premieňať a môžeme zažiť aj v našich životoch Jeho premieňajúcu Božiu milosť.

Zuzana Jarabová

JEDNA JEDNODUCHÁ VETA

Človek, ako samostatne vnímajúca jednotka posudzuje veci inak ako iné jednotky. Žil by si pokojný život v presvedčení, že svoju existenciu má pevne podchytenú - v sebe samom. **Svet** zas žije podľa presne stanovených hraníc reálnosti a nereálnosti.

Ak do takého sveta - sveta, ktorý ponúka slobodu rozmýšľať, myslieť, cítiť, vlastniť a všetko podobné - vpusťme spomínaného človeka, zmení sa. Jeho osobnosť mu určí presne ukončené body dobra a zla. Človek sa snaží učiť žiť.

Najskôr si určí podstaty kolobehu života - také tie nepodstatne podstatné faktory, ktoré ho budú na základe jeho vlastného rozhodnutia ovplyvňovať. Začne to priateľmi, koreňmi rodinných vzťahov, samotnou rodinou, životným štýlom, vierou, stanovením hodnôt či názorov... Zároveň sa naučí tolerovať faktory iných a dokonca aj tých „iných“.

Na základe rozsiahleho skúmania zistí, čo má rád a čo naňho pôsobí negatívne. Preskáča pár kríz, aby sa naučil spoliehať sám na seba. Aby sa dokázal po páde postaviť a poučiť sa z neho. Spozná, kto ho vie dostať z najväčšieho dna. Dokonca, nielen kto vie, ale aj kto chce. Naučí sa ignorovať bolesť telesných zranení a častokrát aj tých pár duševných potláčať. Človek sa naučí vnímať, resp. nevnímať bolesť ako takú. Pochopí o čom je obeť pre druhých. Človek dovoľí, aby ho sklamali, aby sa mal z čoho poučiť a poradiť iným.

Snaží sa približovať k dokonalosti. Možno sa zalúbi. Do iného človeka, seba, či dokonca predmetu. Naučí sa odolávať láske a netúžiť.

Omotá si okolo prstov tých „správne prospešných“, hoci opovrhuje zlým. Keď sa rozhodne viac si nerobiť „ťažkú“ hlavu, naučí sa smiať. Smiať sa úprimne. Veď úprimný úsmev dá človeku viac, ako úsmev dokonalý. Každé ráno s úsmevom víta nový deň. Už len kvôli sebe, čo je zvláštne, lebo v dnešnom majetkom posadnutom svete plnom materialistov to robí plne nezištne. Teda vlastne aspoň navonok, pretože získava veľa. Získava seba a svoju hodnotu.

Každý večer si s pocitom pozitívnej naplnenosti opäť a opäť líha, teší sa na nové prebúdzanie. Najradšej má, keď svieti slnko. Neskrýva sa pred ním. Hrdo naň vycerí zuby a potom sa dlho pretekajú, kto žiari viac.

Napriek tomu, že človek pozná nekonečnosť tejto hry, radšej by upadol do slepoty, ako by nemal slnku dopriať túto krásne detskú zábavku. Veď, čo je krajšie ako keď sa slnko usmieva naplnené detskými iskričkami nádeje!?

Má rád aj dážď. Ani mu nenapadne sa skryť. Občas dovoľí svojej ľudskosti a vyroní zopár dôsledkov duševnej nezmieriteľnosti a poplače si. Inokedy na daždi len tak nechá prečistiť nepodstatné zabudnuté a často aj bolestné pocity. Kvapky zmyjú všetko nechcené. Umožnia začať odznova. Dážď - prostriedok čistoty.

Človek je na seba obzvlášť hrdý, keď nahovorí dážď a slnko aby sa hrali spolu. Tieto protiklady vytvárajú spolu neodolateľne krásny efekt zázraku - dúhu. Prostriedok pokoja, zmiernenia, zblíženia a novej nádeje.

Človek si myslí, že to dokázal sám. Ale dokázal oveľa viac - žije so svetom.

Človek sa naučil upravovať si svet. Svoj svet. Áno, už je to jeho svet, lebo ho miluje. Je to výsledok tvrdej driny na celú večnosť. Svet sa už človeka tiež naučil upravovať a meniť. Vzájomne si patria. Vzniklo medzi nimi puto, ktoré naučilo človeka vážiť si vlastný život. Uvedomuje si, že svet môže meniť len kým si vlastný život chráni. Človek sa mení na človeka vďaka vlastnému „ja“ a hlavne svetu.

Keď sa človek s usporiadaným životom konečne naučí cielene a správne žiť...až vtedy sa stane človekom.

Potom diabol v ľudsky usporiadanom, tvrdo vybojovanom, konečne váženom a harmonicky dokonalom živote povie: „VEZMI SI JABLKO...“. A človek sa môže učiť topánky viazať odznova!..

Lucia Hariňová

KONFERENCIA SEM

Ak ste si niekedy všimli nástenky pred farou, mohli ste tam nájsť plagát, upozorňujúci na SEM (spoločenstvo evanjelickej mládeže) konferenciu. Táto akcia trvala od piatkového večera do pondelkového obeda. Stretnutie sa konalo vo Veľkom Slavkove v evanjelickom centre ICHTYS. Po príchode sme sa zaregistrovali a našli sme si izbu, ktorá nám bola pridelená. O izbu sme sa delili s dvoma Hrádočankami a zažili sme s nimi skvelý čas.

Celou konferenciou sa ťahala šnúra tém a prvou z nich bola téma Život v schizofrénii. Slovo k tejto téme mal pripravený Jano Vecan a začal s ňou hneď v piatkový večer po večeri. Každý dej téme ešte predchádzal čas chvál, ktorými nás sprevádzala hudobná skupina eMko Band. Po téme sme sa všetci postupne rozišli do izieb a čakali, čo nám ponúkne sobota.

Môžem tvrdiť, že sobota vôbec nenaplnila moje očakávania, ale ich ďaleko prekročila. Organizátori mali pre ranné vtáčatá pripravené ranné stíšenie na uhasenie duchovného smädu a hneď po stíšení mohli uhasiť aj ten telesný, na raňajkách. Po raňajkách sme sa všetci stretli, aby sme si vypočuli Laca Ontka hovoriť na tému

Rozhodnutie. Na obed sme sa presunuli do Vily Petra a vychutnali sme si sobotňajší obed. Počas návratu sme živo debatovali o tom, na ktorý seminár sa vyberieme. Na výber sme mali Manželské vzťahy, ale keďže máme od toho ešte ďaleko, rozhodli sme sa pre iný. Túto tému rozoberal Jozef Šimek. Ani pre Okultizmus a iné“-izmy“ s Vladimírom Boškom sme sa nerozhodli a ani pre tému Cirkev v Kórei s hovorcom, ktorý prišiel zo samotnej Kórei, menom Jaesung Ko. Keďže sme sa mohli rozhodnúť len pre dva semináre, nepočuli sme ani ten o Internet a médiách, ktorý mal na starosti Laco Ontko. My sme si vybrali seminár o Čítaní Biblie s Michalom Findrom a o Misii- život pre iných s Martinom Havranom. Aj napriek tomu, že sme štyri semináre nepočuli, tak sme o ne celkom neprišli, pretože naše spolubývajúce nám porozprávali o tých, na ktorých boli ony a my im o tých, na ktorých sme zase boli my. Po spoločnom zdieľaní sme sa šli navečerať a usadiť sa do spoločenskej miestnosti, kde sme čakali na začiatok večernej témy, ktorú nám priblížil Stano Gurka a jej názov bol Poviem o tom ďalším. Potom nás už opäť čakali posteľe, kto-

rým sme neodolávali veľmi dlho.

Nedeľné doobedie bolo približne rovnaké ako to predchádzajúce, až na tému a rečníka. Bol ním Vlado Maťaš a rozprával o Dôsledkoch. Znova nasledoval obed a po ňom bolo približne trojhodinové voľno, počas ktorého sa niektorí vybrali obzrieť si Tatry, na prechádzku, zahrať si futbal na neďalekom ihrisku alebo doplniť zásoby sladkostí v obchode. Keď sme sa vrátili, už nás čakali členovia skupiny Tretí deň, aby spolu s nami volali k Bohu. Cez večerný program sme boli vyzvaní pridať na nakreslenú mapu Slovenska náš odtlačok prsta k nášmu mestu, ako znak toho, že sa chceme rozhodovať vo svojom živote a robiť len to, čo by urobil Ježiš, bez ohľadu na to, či je

to pre nás výhodné alebo nie. S radosťou môžem povedať, že svoj odtlačok tam tento večer pridalo vyše päťdesiat ľudí. S otázkou Čo by urobil Ježiš? sme v nedeľu zaspali a v pondelok vstali.

Ráno nás prekvapil prvý sneh, ktorý upozorňoval na príchod zimy. Toto ráno bolo už posledné a po raňajkách nás čakal Michal Findra s poslednou témou Hnutie. Konferencia sa skončila obedom a my sme sa pomaly začali lúčiť. Strávili sme tam neskutočne príjemný čas, na ktorý budeme ešte dlho spomínať.

Na záver už len odporúčam, aby ste sa aj vy nabudúce zúčastnili takejto akcie a prežili aspoň tak úžasný čas, aký sme tam strávili my.

Janka Voreková

DIŠTRIKTUÁLNE STRETNUTIE ŽIEN VD VO VÝCHODNEJ

V krásnom prostredí Východnej a v ešte krajšom slnečnom sobotnom dni sa zišli ženy VD našej cirkvi na svojom XIII. stretnutí v tamojšom chráme. Téma znela: „*Som pokrstený – pokrstená?!*“ Z nášho zboru sa stretnutie zúčastnilo 10 sestier. Stretnutie otvoril a všetkých prítomných privítal brat farár Peter Mihoč, farár z Dovalova. Prvé vystúpenie k téme mal na základe textu zo Žalmu 36, 8 – 11 brat biskup VD Slavomír Sabol. Vo svojom príhovore

urobil porovnanie filakovskej hradnej studne ako zdroja života pre tam žijúcich ľudí a krstu svätého, ako zdroja duchovného života. Ľudia túto vodu chránili, aby sa tam nedostali žiadne jedy. Existujú aj jedy, ktoré môžu „otráviť“ krst. Tými jedmi môže byť napr. to, keď krst berieme ako zvyk, či tradíciu, keď ho vnímame ako niečo magické, alebo ho berieme iba ako určitú „jednorázovú záležitosť“

Prvý referát s názvom *Krst – pečať vykúpených* predniesla sestra farárka Ľubomíra Mervartová. Hovorila najmä o tom, že krst svätý je ako Božia pečať na našom tele, je to Božie dielo, ktorým sa začína duchovný život človeka.

Seniorka LOS Katarína Hudáková vo svojom referáte *Krst – udalosť v rodine* – zdôraznila, že krst nie je len akási jednorázová záležitosť, ale že ide o začiatok. Stali sme sa nástro-

jom Kristovým, preto našou túžbou by malo byť konať a žiť tak, aby sme vedeli, že to nie je z nás, ale je to sila Pána Boha. Sama z vlastnej skúsenosti zdôraznila, že mnohokrát je to zápas.

V treťom referáte *Narodenie do Božej rodiny* sestra farárka Mikušová z Ivančinnej zdôraznila dôležitosť rodičov, krstných rodičov pri kresťanskej výchove detí. Božie slovo by sa malo stať „potravou“ pre život dieťaťa. Modlitba by rovnako nemala chýbať v každodennom živote dieťaťa.

V rámci stretnutia boli prezentované videozáznamy k otázke krstu. Prítomné ženy privítal aj emeritný biskup Ján Midriak. Po skončení programu v kostole sme sa spoločne presunuli na výdatný obed a malé pohostenie. V poobedňajšom programe

potom vystúpil detský spevokol Zvončeky z Hýb, niekoľko svedectiev žien, divadelné predstavenie detí z Dovalova o „Šťastnom princovi“.

Celé stretnutie bolo pre mňa (verím, že aj pre ostatné zúčastnené ženy) veľkým prínosom. Som vďačná Pánu Bohu za tento krásny prežitý deň so sestrami, ako aj organizátorom, ktorí pripravili celý program.

Zuzana Sedliaková

DVANÁSTĽ RÁD AKO PREŽIŤ ADVENT

- 1/ Musíš sa minimálne raz v týždni po osemnástej hodine prejsť vysvietenou a vianočne vyzdobenou hlavnou triedou mesta...
- 2/ Neprehliadni žiaden blikajúci výklad, pre istotu zjdi do každého obchodu...
- 3/ V hypermarkete prejdi radšej všetky možné regály, už len na niečo natrafíš, čo by sa otcovi hodilo. Ak po troch hodinách nájdeš niečo lepšie, nevracaj to späť, pre brata to bude stačiť...
- 4/ Nové cédečko s vianočnými piesňami sa bude tiež hodiť, keďže slová ani jednej nevieš poriadne dokončiť...
- 5/ Využi všetky akcie...
- 6/ Obzri sa so závišťou za každým, o ktorom si myslíš, že má v peňaženke viac. A hlavne za jeho otvoreným kufrom auta, ktorý je plný škatúl čiernej a bielej elektroniky...
- 7/ Uvedom si tú zodpovednú úlohu v advente, ktorú od teba celá tvoja rodina očakáva: často otvárať peňaženku a domov vláčiť plné igelitky...
- 8/ Nerob si nič z toho, že mama, syn aj manžel nemajú čas sa teraz s tebou porozprávať, veď si sa snažila... Dobré aj tak, aspoň stihneš poriadne domestosom prebehnúť celý byt a ešte zo špajze, či pôjda poznášať škatule s via-

nočnými ozdobami a ešte poprezerat' recepty na vianočné pečivo a ešte napísať a poslať rodine a známym a ešte....

9/ Nezabudni svoju dcéru, či syna naučiť básničku na program do kostola, aby všetci videli ako si sa snažil(a) duchovne pôsobiť vo svojej rodine...

10/ Samozrejme nezabudni si v zborovom časopise zistiť presný čas štedrovečerných služieb Božích, lebo za ten rok sa všeličo mohlo zmeniť...

11/ Poriadne prelistuj televízne programy, aby si mal(a) prehľad o ruských rozprávkach a amerických filmoch a nezabudni na každoročnú adventnú modlitbu: „Bože, len nech sa nám teraz nepokazí televízor. Amen.“

12/ A ešte jedna rada na Štedrý večer. Pred susedmi a koledovníkmi zamkni dobre dvere bytu, nechaj rozsvietený len vianočný stromček, snáď sa nechajú presvedčiť, že nie ste doma...

A teraz už môžeš zapáliť poslednú sviečku na tvojom krásnom adventnom venci a vychutnať si požeňané Vianoce....

Takto nejaký ľudia prežívajú advent aj bez „dobrých“ rád... No skúsme sa v tento čas neriadiť týmito „radami“, naše Vianoce budú určite plné Božieho požehnania a pokoja.

Ilona Bázliková

DETI PÍŠU BOHU

Milý Bože, keď si začal z Vianocami tušil si čo sa z nich vyklýje?

Bozkávam Ťa. Vlasta, 7 rokov.

Milý Bože, ozaj Ťa náš farár pozná o osobne?

Ak nie, tak by si mal vedieť, že o tebe veľa rozpráva.

Tvoj kamarát Braňo, 8 rokov.

Milý Bože, viem, že na Vianoce mi dávajú darčeky ocko s mamkou,

ale aj tak si myslím, že tie nápady majú od teba. Vďaka. Len im ich dávaj d'alej.

S hlbokou úctou Daniela, 12 rokov. xcx

AJ SMIECH JE BOŽÍ DAR

Z hodiny náboženstva

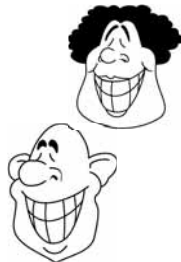
Učiteľka náboženstva sa v prvej triede opýtala detí, či dokážu vymenovať päť zmyslov. Nikto sa nehlásil, preto otázku zopakovala:

Mohol by niekto povedať aspoň jeden z piatich zmyslov?

Zmysel pre humor, odpovedal Lukáš bez zaváhania

Romanko, povedz nám, pýta sa pán farár na hodine náboženstva, kto vidí a počuje všetko?

Naša susedka, pán farár!

***Perutou svojou prikryje ťa a pod Jeho krídlami budeš v bezpečí...
...v tieni Tvojich krídel budem spievať. (Ž 91 a 63)***

Ako vtáčí rodič, ktorý bdie nad svojimi deťmi, prikryva ich svojím perím, schováva a chráni svojimi krídlami pred nebezpečenstvom, tak vás chce chrániť náš Pán. A nielen to. I posilňovať, tešiť, utešovať.

Boh nie je vzdialený Boh, Boh nie je ľahostajný Boh. Chce každému svojmu synovi, každej svojej dcére, ktorí Mu dôverujú darovať plné bezpečie svojej prítomnosti a Otcovskej lásky.

Samozrejme, človek môže túto ochranu odmietnuť a snažiť sa pomôcť si sám, sám ochrániť seba, svojich blízkych. Ale nastane bod, v ktorom vyčerpáme naše ľudské zdroje ochrany, pomoci. Čo potom? Sme v koncoch! Zrazu je tu horký pocit, ostrá bolesť, tiché či nahlas vykričané sklamanie, strašný neúspech svojich vlastných síl, a nakoniec tak často zatvrdené srdce...

Ale vždy je tu Božia strana. A dokiaľ trvá „deň milosti“, je tu stále volanie, želanie: Vráť sa! Vráť sa pod perut Otcovských krídel. Do bezpečia Jeho zaslúbení. Vráť sa k nádeji života!

*Pane,
sme chorí, buď naším Lekárom
sme skormútení, buď našou radosťou
sme slabí, buď našou silou
sme nepokojní, buď naším pokojom
sme opustení, staň sa naším útočiskom
sme Tvoje deti.
Amen.*

Január 2009: 100 r.: Pišeková Margita; 91 r.: Teniak Ján; 90 r.: Ilavská Mária; 87 r.: Čavoj Ján; 85 r.: Rezník Jozef; 82 r.: Priesolová Zuzana, Hrabušová Štefánia; 81 r.: Oravec Cyril, Lukáčová Jozefína; 80 r.: Had Jozef, Lukáčová Eudmila; 79 r.: Blištan Milan, Kudlová Želmíra, Muriňová Ludmila; 77 r.: Kostolná Elena, Otiepková Emília; 76 r.: Murínová Štefánia, Slušná Anežka;

75 r.: Jančiová Alžbeta, Lauroško Ján, Slačková Eva; 70 r.: Kurňavková Jana; 65 r.: Surovček Stanislav; 60 r.: Viacianová Eva; 55 r.: Babicová Anna, Bartková Eva, Lukáč Vladimír, Švichká Viera; 50 r.: Vojtková Mária.

Február 2009: 87 r.: Rakytová Zuzana, Španková Anna; 85 r.: Klobušiaková Lenka, Šubová Zuzana, Tomková Zuzana; 84 r.: Dzuriková

Anna, Lukáčová Božena; 82 r.: Rigová Anna; 81 r.: Bobulová Eva, Kupčová Anna, Teniaková Anna; 80 r.: Ďuriš Štefan; 79 r.: Babilonská Želmíra, Revajová Anna; 78 r.: Palicová Zuzana; 77 r.: Bárvičová Irena, Bobuľa Matej, Novotný Viliam; 76 r.: Beňo Vladimír; 75 r.: Kusková Júlia; 70 r.: Benková Katarína, Matulová Božena; 65 r.: Jadroň Dušan, Sabuchová Jarmila; 60 r.: Argalášová Lýdia, Hrabovská Oľga, Nemček Ladislav; 50 r.: Janči Luboš.

Marec 2009: 93 r.: Guóth Ľudovít; 85 r.: Hrabušová Katarína, Lukáčová Mária; 84 r.: Jagerská Zuzana; 83 r.: Bednárová Elena; 81 r.: Urbanová Blažena; 80 r.: Brnová Katarína; 77

r.: Čelková Kvetoslava, Supík Gustáv, Volfová Viola; 70 r.: Polénii Fedor, Smrekovský Jozef; 65 r.: Beňo Liber, Mrázová Blažena; 60 r.: Filippová Viera, Lukáč Jozef, Markovičová Zuzana.

Apríl 2009: 87 r.: Bellušová Želmíra; 84 r.: Stankoviansky Jozef; 83 r.: Hubová Anna; 81 r.: Rosinská Anna; 80 r.: Janderová Štefánia, Makovičková Emília, Peničková Irena; 79 r.: Ticháň Ondrej; 76 r.: Grešková Želmíra, Holevová Elena; 65 r.: Janíková Valéria, Slobodníková Blanka; 60 r.: Buschbacherová Edita, Lukáč Bohumil; 55 r.: Vejová Blažena; 50 r.: Džumeljová Ľubica, Holevová Alica, Legerská Jela, Osadská Daniela.

**Vám, všetkým jubilujúcim
želáme vidieť a prežiť otvorenú náruč Božiu,
plnú pokoja, radosti a ochrany.**

CESTA DANIELA KRMANA ZA KAROLOM XII. – pokračovanie

V prvom rade mali obaja vyslanci opísať „zúbožený stav slávneho prešovského kolégia a zámery zreštaurovať ho na zveľadenie Božej slávy a pravoverného náboženstva, vystavať aj iné kolégiá, konvikty a semináre, pre tých, ktorí sa majú zvlášť vzdelávať pre kňazský stav.“

Konkrétnejšie pokyny sa týkali audiencie u švédskeho panovníka. Karolovi XII. mali odovzdať poďakovanie uhorských evanjelických stavov za poskytnutie štipendií v Greifswalde na základe Szirmayovej a Meltzelovej cesty r. 1705, o praktickom plnení tohto jeho rozhodnutia sa mali diskretné prezvedieť u prvého ministra, kancelára poľnej kancelárie Karola XII. i greifswaldskej univerzity, grófa Karola Pípera.

Až po dosiahnutí uspokojivej odpovede mali taktne otvoriť citlivú a veľ-

mi delikátnu otázku osudu finančnej zbierky na prešovské kolégium, načrtnutú na synode Jánom Schwartzom.

Najvýznamnejším bodom pokynov bol posledný – vyslanci sa mali obrátiť na švédskeho a pruského kráľa, odvolávajú sa na ich právo ríšskych kniežat byť ochrancami evanjelického mierovyznania v zmysle vestfálskeho mieru (mierových zmlúv z Münsteru a Osnabrücku) – platného však len na ríšskom, nie uhorskom území – s prosbou, aby v duchu tohto svojho práva „ráčili vec uhorských evanjelikov urobiť svojou vecou a všemožne k tomu pracovať, aby sa v zmysle viedenského mieru z roku 1608 v celom Uhorsku zachovala náboženská sloboda, a čo je súhrn všetkých našich žiadostí: aby bola vložená do budúcej všeobecnej mierovej zmluvy so Svätou ríšou rímskou.“ Za

tým nasledovalo ešte zdôvodnenie, že do iných záležitostí politického charakteru kniežata Františka II. Rákocziho evanjelické stavy Uhorska nezasahujú, ale prerokovanie ostatných problémov prenehávajú na uváženie a diplomatický cit a takt vyslancov Krmana a Pohorského. Oba dokumenty boli antidatované dňa 6. apríla 1707 s udaním, že sa tak udialo na „našej generálnej národnej synode, ohlásenej do mesta Ružomberka.“

U otvoreného listu ako vydavateľa dokumentu figurovali „evanjelické stavy augsburského vyznania, predsedovia, seniory a prísediaci preddunajských, predtiských a zatiských konzistórií“, u interných písomných pokynov bol tento list pozmenený v tom duchu,

František II. Rákoczi

že vydavateľmi inštrukcií sú konzistória evanjelických stavov v Uhorsku („predsedovia, seniory a prísediaci preddunajských, predtiských a zatiských konzistórií evanjelických augsburského vyznania stavov Uhorského kráľovstva“).

Tretím dokumentom bola poverovacia listina (jej znenie Krman vo svojom denníku neuviedol) napísaná v mene stavov a opatrená pečaťou konzistória. Podľa inštrukcií mali vyslanci odovzdať poverovacie listiny len suverénom, ostatným sa mali preukázať otvoreným sprievodným listom.

Akokoľvek sa zdôrazňuje ako prvoradá úloha delegácie hľadať u švédskoho a iných monarchov pomoc pre prešovské kolégium (spolu s triezvou negáciou úvah o ďalšom diplomatickom poslaní tajnej povahy z poverenia Františka II. Rákocziho), bodom, ktorý mal v sebe zakódovaný potenciálny obsah ďalekosiahlych dôsledkov prinajmenšom v stredoeurópskom priestore, bol vyššie spomínaný posledný – 5. bod inštrukcií. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že jeho realizácia sa súhrou okolností, už v dobe audienčného preslovu superintendenta Krmana stávala hypotetickou otázkou budúcich možností, ktoré definitívne pochoval výsledok bitky pri Poltave o rok neskôr.

17. augusta 1708, po službách Božích, prijal Karol XII. Daniela Krmana a Samuela Pohorského v prítomnosti grófa Pipera, württemberského kniežata Maximiliána Emanuela a dvormajstra Gustava von Düben.

Krman v audienčnej reči okrem prejavov úcty a vďaky povedal na margo účelu svojej cesty a postavenia evanjelikov v Uhorsku, že stavy evanjelické „sú dlhotrvajúcou vojnou tureckou, aj terajšou občianskou a toľkým utláčaním natoľko zgníavené, že vo svojich materinských jazykoch, maďarskom

a slovensko - českom, nemôžu mať ani svätú Bibliu, ani uverejniť cirkevnú agendu, ani vydržiavať profesorov svojho kolégia, ani najväčšie jeho nedostatky tak rýchlo opraviť, ani si nemôžu sľubovať všestrannú bezpečnosť pred prenasledovateľmi.“ Preto sa k nemu obracajú s prosbou o pomoc, „nech pred budúcim príchodom Krista Pána dva národy, maďarský a slovensko - český, pozostávajúce z niekoľko stotisíc duší, majú svätú bibliu Lutherovu, vidia svoje prešovské kolégium navrátené k jeho bývalému rozkvetu a čo je vrchol našich želaní, nech sa sloboda náboženstva povolí po celom Uhorsku a nech sa vnesie do budúcej všeobecnej mierovej zmluvy svätej ríše rímskej.“

V prípade nového náboženského prenasledovania sa Krman prihovárал za láskavé poskytnutie azylu uhorským exulantom na teritóriách švédskej koruny a uistil kráľa, že evanjelické stavy Uhorska, „ktoré onen svoj najväčší poklad, prešovské kolégium a seba celých dávajú, venujú a posväcujú do ochrany vášho veličenstva, hotové svoje šťastie a svoju krv vyliat pre blaho vášho veličenstva v každej danej príležitosti, a osvedčujú sa a najsvätejšie sľubujú, že v modlitbách, službách a v úcte voči švédskemu veličenstvu nezostanú za nijakým cudzím národom pod slnkom.“

Daniel Krman odovzdal na záver audiencie kráľovi poverovaciu listinu evanjelických stavov. V dňoch nasledujúcich bezprostredne po prijatí u Karola XII. spracoval ešte obširný prosbopis a zároveň výklad celej problematiky so štyrmi dokumentačnými dodatkami, ktorý v mene svojom a Pohorského ako delegovaných vyslancov evanjelických stavov Uhorska prostredníctvom tajomníka kráľovskej kancelárie a dvorného historiografa Olofa Hermelina zaslal kráľovi.

Vo výklade zhrnul stav a situáciu evanjelickej cirkvi ako aj príklady náboženského útlaku z posledného obdobia. Podrobne opísal nápravu vykonanú sečianskym snemom povstaleckej konfederácie i problémy spojené s navracaním kostolov, osobitne tých, ktoré boli v minulých desaťročiach postavené s finančnou pomocou švédskeho a iných monarchov a neskôr odňaté katolíckou cirkvou (Prešporok, Güns - Kösseg).

V duchu uznesení synody zvláštny dôraz položil na opísanie súčasného náboženského útlaku v trinástich spišských mestách zálohovaných Poľsku, ktorého sa dopúšťal starosta Teodor Konštantin Lubomirski a prosil o kráľov zákrok voči nemu, ako i za jeho intervenciu v záležitosti navrátenia kostola v Güns.

Spomenul úsilie cirkvi o celkovú nápravu našich vonkajších i vnútorných bied „na synode v Ružomberku podotknúc, že vlastné sily a finančné zdroje nestačia, nemôžu ani primerane pozdvihnúť tlačiareň, dostatočne súcu na biblie a cirkevné agendy, ani vydržovať profesorov kolégia, ani jeho najväčšie zboreniny dostatočne opraviť, ani žiakov dosť zaopatriť, ani si nemôžu sľubovať všestrannú bezpečnosť pred obvyklým prenasledovaním. „Evanjelické kňazstvo“ v národe maďarskom a slovensko - českom celkom zbavené biblií podľa Lutherovho znenia, musí prežívať alebo pápeženské, alebo kalvínske.“

Opakoval prosbu stavov o pomoc a ochranu pre prešovské kolégium o zachovanie „greifswaldského dobrodenia“. Tak ako sa písalo v inštrukciách posolstva, aj on opätovne zdôraznil vrcholné želanie evanjelických stavov - pôsobiť tak, aby sa slobodné vyznávanie náboženstva rozšírilo aj na cirkevné zbory na území podliehajúcim „právomoci jeho cisárskeho veličenstva“ (tu

bol badateľný vplyv priaznivých dôsledkov intervencie Karola XII. vo veci sliezskych evanjelikov r. 1707) a aby využijúc svoje právo ríšskeho kniežata, intervenoval za uznanie slobody ev. a. v. vierovyznania v Uhorsku formou medzinárodnoprávnej garancie v podobe príslušných článkov budúcej mierovej zmluvy so Svätou ríšou rímskou. Podobne malo byť anulované (v kontexte znenia Krmanovho prosbopisu zrejme taktiež ako paragrafové znenie spomínanej mierovej zmluvy) právo zemských pánov „cuius regio, eius religio“, zrušené už na sneme povstaleckej konfederácie v Sečanoch r. 1705.

Krman sa zasadzoval aj za príhovor a uplatnenie vplyvu Karola XII. u cisára Jozefa I. v prospech omilostenia thökölyovských exulantov, žijúcich pod ochranou Osmanskej ríše, reštitúcií ich stavovských a majetkových práv, meno-

vite spomínajúc zaslúženého neordinovaného činiteľa evanjelickej cirkvi, generála Štefana Petröcziho.

V prípade nepriaznivého výsledku tohto snaženia prosil kráľa o udelenie azylu pre týchto ľudí i potenciálnych účastníkov novej vlny exilu v dôsledku eventuálnej porážky Rákocziho povstania, poskytnutie im útočiska v švédskych dŕžavách a provinciách, prípadne prijatie týchto osôb do kráľovských služieb. Do svojich prosieb zahrnul aj príslušníkov súčasných generácií českých a sliezskych utečencov, žijúcich už trištvrte storočia v Uhorsku, prihovárajú sa za zásah v prospech prinavrátania ich otcovských majetkov.

Karol XII. už počas audiencie 17. augusta prostredníctvom Hermelinovej osoby prisľúbil svoju priazeň uhorským evanjelickým stavom a dal aj sľub, že keď ich „žiadosti prijme písomne“ (čo

Koniec nádeji švédskeho kráľovstva a evanjelikov v Uhorsku

aj Krman okamžite po Hermelinovej odpovedi v kráľovom mene vykonal), „sľubuje, že na všetky chce dať svoju najmilostivejšiu rezolúciu.“

Kрман a Pohorský, putujúc ďalej s mohutným prúdom švédskej armády smerom na Smolensk, 6. septembra 1708 navštívili tajomníka Olofa Hermelina a dostali z jeho rúk sľúbenú kráľovu odpoveď v písomnej forme, podpísanú grófom Piperom. Tajomník kráľovskej kancelárie ich upozornil, ospravedľňujúc sa, na nutnosť formulovať kráľovu odpoveď veľmi všeobecne.

Karol XII. neodmietal pomoc uhorským evanjelikom, ale vzhľadom na „neistý výsledok vojny ... medzi cisárstvom s jeho spojencami a Francúzskom“ i to, že sám viedol „ťažkú a zdĺhavú vojnu“, nemohol v danej chvíli „obracať myseľ k budúceму uzavretiu mieru.“

Deklaroval, že „až sa naskytne prí-

ležitosť, nezamešká verejne vyhlásiť a prejavíť ochotnú náklonnosť voči bratom augsburského vyznania.“ Vyjadril presvedčenie, že po urovaní uhorského konfliktu cisár i jeho spojenci (reformovaná Veľká Británia a Holandsko) budú jednomyselní v otázke „spravodlivého postavenia evanjelikov.“

V záležitosti prešovského kolégia sa Karol XII. odvolal na svoje predchádzajúce vyhlásenie a potvrdil platnosť svojho rozhodnutia o poskytnutí štipendijných miest uhorským študentom v Greifswalde.

Konštatoval, že kroky vojvodu Lubomirského sú v rozpore s najnovšou zmluvou, uzavretou vo Varšave, o nápravu vecí sa postará osobne a ponecháva jej realizáciu na dobu, keď budú vnútorné pomery v Poľsku stabilizované.

Eventuálnym uhorským utečencom z náboženských dôvodov poskytnúť

Poltava, júl 1709

Kapitulácia konfederovaných stavov Uhorska na kismantejskom poli, máj 1711

útočisko na švédskom území. Obom vyslancom kráľovská kancelária vydala ochranný sprievodný list, ale bezpečnostná situácia bola taká nepriaznivá, že trvalo ešte celý rok, než sa na konci augusta 1709 s Meijerfeltovým a Bardiliho diplomatickým sprievodom dostali na sedmohradskú pôdu.

11. septembra sa Krman vrátil do Prešova, aby v radikálne zmenenej politickej a vojenskej situácii absolvoval poslednú anabázu po zvyškoch neustále sa znižujúceho územia konfederovaných uhorských stavov. V máji 1711 zložil slub vernosti Karolovi III. (VI.) pred členmi cisárskej komisie v Prešove. Jeho cesta za Karolom XII. v spoločnosti Samuela Pohorského a peripetie s ňou spojené boli jediným momentom, v ktorom sa dejiny ružomberskej synody a jej rozhodnutí aspoň letmo prešli s grandióznym zápolením európskych veľmocí na začiatku 18. storočia a prekročili rámec krajinský a vnútrocirkevný.

Podobne ako iné uzavretia synody, aj rozhodnutie o vyslaní Krmanovho posolstva a ciele, ktoré týmto krokom synodáli sledovali, boli z hľadiska dramatického politického, konfesiónálne-

ho a vojenského konfliktu v Uhorsku na začiatku 18. storočia hraničnými činmi, s ktorých dôsledkami ich iniciátori a aktéri museli počítať, naplňajúc aj po tejto stránke obsahovú charakteristiku synody v Ružomberku ako synody „revolučnej.“

Pokým Daniel Krman so svojím spoločníkom Samuelom Pohorským sledoval prvé dni a týždne obliehania Poltavy, zišli sa 13. mája 1709 v Prešove delegáti konventu Predtiskej (hornouhorskej) superintendencie. Konventuáli pokračovali v realizácii línie, ktorú prijala ružomberská synoda. Schválili komplexný projekt rozvoja prešovského kolégia, ktoré sa malo stať vzdelávacím ústavom vo všetkých ohľadoch zodpovedajúcim požiadavkám doby a moderným trendom vedy i pedagogiky.

Rozhodli o vykonaní sumarizácie všetkých príjmov kolégia a ich reštrukturalizácii (odsúhlasili vyhotovenie súpisu všetkých základín, donácií a darov ústavu, starých i nových, domácich i zahraničných; významným pilierom financovania školy mal byť systém odvodov finančných príspevkov z cirkevných zborov).

Veľkú pozornosť pri schvaľovaní projektu venovali kvalite výuky a stabilizácii akademického života. Okrem toho významnou mierou pokročili pri naplňaní Krmanovho zámeru týkajúceho sa zriadenia centrálnej archívnej ustanovizne evanjelickej cirkvi. Na pôde kolégia (budúcej univerzity) sa počítalo so zriadením ústredného archívu cirkvi a generálneho cirkevného protokolu (zápisníc).

Úlohou najbližšej doby malo byť podrobné zdokumentovanie najvýznamnejších udalostí posledných ro-

kov: snemu v Sečanoch, realizácie jeho uznesení, priebehu rokovania a záverov synody v Ružomberku, histórie a okolností vyslania posolstiev k švédskemu kráľovi Karolovi XII., dejín kolégia.

Takéto vymedzenie koncepcie ústavu a jeho úloh v najbližšom období otváralo cestu nielen k premene kolégia na univerzitu, ale zároveň aj na najvýznamnejšiu kultúrnu, archívnu a vedeckú inštitúciu evanjelickej cirkvi.

Uznesenie konventu sa však z objektívnych dôvodov nepodarilo uviesť do života.

Karol Dzuriak

O „VECIACH“, KTORÉ SÚ VZÁCNEJŠIE AKO VIANOČNÝ DARČEK

Poštár zvonil dvakrát. Do Vianoc zostávalo päť dní. V rukách držal krásne zabalený balík so zlatou stuhou.

„**Ďalej,**“ ozval sa hlas znútra.

Poštár vstúpil. Dom bol zanedbaný. V kresle sedel starý muž.

„**Pozrite sa aký krásny vianočný dar!**“ povedal poštár veselo.

„**Ďakujem, položte ho na zem.**“ Povedal starý muž tým najsmutnejším hlasom.

Poštár znehybnel. *Veď v balíku je určite drahý a úžasný dar a tento muž sa z toho vôbec neteší,* pomyslel si.

„**Ale, pane, nemali by ste sa z tohto nádherného darčeka aspoň trochu tešiť?**“

„**Ja...nemôžem...**“ povedal starec so slzami v očiach.

A rozpovedal poštárovi o svojej dcére, ktorá sa odsťahovala do neďalekého mesta a zbohatla. Každý rok mu na Vianoce posielala balík s lístkom: *Od tvojej dcéry Lujzy s rodinou.*

Ale nikdy žiadna návšteva, žiadne osobné blahoželenie, žiadne pozvanie: *Príď na Vianoce k nám.*

„**Podte sa pozrieť,**“ dodal starký a poštár ho nasledoval do komory.

„**Ale...!**“ zvolal poštár.

Komora bola plná vianočných darčekom.

Boli tu.

Z každých predchádzajúcich Vianoc.

Nedotknuté.

Vo vzácnom papieri s ligotavými stuhami.

„**Ale....prečo ste ich nikdy neotvorili!?**“ zvolal napokon poštar.
Starý muž smutným tichým hlasom odpovedal:
„**Nie je v nich láska...**“

„**M**ám ešte niečo urobiť?“ opýtala sa sekretárka zaneprázdneného riaditeľa, ktorý letmo pozrel do diára a na hodinky.

„**Už sme mali byť preč, teraz už nič nevybavíme.**“

Sekretárka sa usmiala: „**Vlastne ako každý rok, je tu ešte zoznam vianočných darčiekov od vášho syna. Nezabudnite, o tri dni sú Vianoce!**“

„**Aspoň vy na to myslíte!**“ vzdychol si pracovne vyťažžený otec.

„**Obávam sa, že môj syn sa na mňa trochu hnevá. Mám na rodinu málo času. Keď prídem domov už spí. Takmer nikdy sa nestihneme porozprávať. Aspoň na Vianoce by som mu chcel dať pekný darček. Ale nemám čas ísť ho kúpiť...Urobíme to takto, kúpíte ho vy, nech to stojí, čo to stojí. Prečítajte si zoznam vy a kúpte všetko, čo si tam malý želal.**“

Sekretárka otvorila list.

„**Vždy plním vaše príkazy, ale tentokrát to nedokážem!**“ dodala s úsmevom.

„**Prečo nie? Žeby tam bolo niečo, čo sa nedá zohnať osemročnému chlapcovi, doparoma? Ukážte, čo si to vlastne želá?!**“

Sekretárka mlčky podala list od syna veľmi zaneprázdnenému otcovi.

Muž čítal:

Drahý ocko, namiesto vianočných darčiekov by som si želal, aby si si v novom roku našiel každý deň, alebo takmer každý, pol hodinu času pre mňa. Nič iné na tieto Vianoce nechcem. Tvoj Peťko.

V kancelárii bolo počuť len hlboký vzdych.

(prevzaté z knižky Bruna Ferrera: Vie to iba vietor)

BIBLICKÁ HODINA

Po krátkej letnej pauze na biblických hodinách pokračujeme v našom spoločnom štúdiu biblickej knihy Skutky apoštolov. Každý týždeň spoločne „putujeme“ po stopách apoštola Pavla. Opýtala som sa preto tých, ktorí pravidelne navštevujú tieto hodiny, čo to pre ich duchovný život znamená, prečo sem prichádzajú. Tu sú reakcie niektorých z nich:

Sestra Z. S.: Biblické hodiny mi dávajú hlbšie poznanie Božieho slova. Je úžasné, že Božie slovo je aktuálne nielen pre dobu, v ktorej bolo napísané, ale aj pre dnešnú dobu. Keď si doma sama čítam Bibliu, sú tam pre mňa mnohé veci, ktorým nerozumiem a tak je to pre mňa príležitosť opýtať sa. Rovnako sa teším na osobné stretnutie s bratmi a sestrami, spoločné osobné modlitby. Je na škodu, že tieto možnosti využíva iba málo ľudí z nášho zboru.

Sestra E.Š.: Mne osobne to priňášalo to, že sa stretávam s bratmi

a sestrami s podobným zmýšľaním. Dozvedám sa tu o cestách apoštolov, o ľuďoch, s ktorými sa mohli stretnúť, s ich potrebami (chorí, ktorí potrebovali uzdravenie, neveriaci, ktorí potrebovali počuť zvesti o živom Ježišovi Kristovi,...). Božie slovo je pre mňa veľkým povzbudením, základným kameňom mojej viery, len ho potrebujem správne pochopiť a prijať.

Sestra D. Š.: Biblická hodina v mojom živote upevnila vzťah s Bohom a vďaka výkladu som mohla lepšie pochopiť Bibliu. Spoznala som no-

vých ľudí a stretla som veľa známych. Z každého spoločného stretnutia odchádzam povzbudená do nasledujúceho týždňa. Teším sa na každé nové stretnutie.

Sestra E. B.: Veľmi rada chodím na biblickú hodinu. Niekedy sa stane, že nemôžem ísť, no priznám sa, že mi to chýba. Lepšie si zapamätám prečítaný text, keď je k tomu vysvetlenie, lebo niekedy sa mi stáva pri čítaní určitého textu, že si to sama neviem uspokojivo vysvetliť. Je to pre mňa obohatenie. Nakolko to nie je len čítanie a uvažovanie nad textom, duchovné vzdelávanie, ale aj modlitby, spev a rozhovor s priateľmi. Môžeme si povedať o svojich starostiach, ale i radoostiach, za ktoré sa môžeme vzájomne modliť. Veď Pán Ježiš povedal, že kde sa dvaja alebo traja stretnú v mojom mene, som uprostred nich. A ja tú Jeho blízkosť cítim. Sme ako jedna rodina. Väčšinou tá „hodina“ má viac ako 60 minút, však nám to nevaďí. Sme radi, že môžeme byť spolu.

Sestra A. D.: Stretávanie žien na biblickej hodine je pre mňa veľkým prínosom. Keď si čítam doma Bibliu, niekoľkým veciam nerozumiem (neviem súvislosti), alebo tiež niekedy sa mi ťažko sústreďuje (... to musím urobiť, na to nesmiem zabudnúť...). Na hodine si prečítame text, naši farárovci nám ho pomôžu porozumieť, vysvetlia nám súvislosti a pozadie jeho vzniku. Spolu premýšľame nad tým, čo z toho vyplýva pre náš život.

Sestra B. M.: Biblické hodiny mi dávajú možnosť bližšie sa zaoberať Písmom Svätým a na základe odborného výkladu našich duchovných

pastierov Bázlikovcoch a sestry Zuzky Jarabovej prehĺbiť si vedomosti zo studnice života – Biblie. Biblické hodiny mi približujú predstavu a obraz života kresťanov a pôsobenie Ducha Svätého na nich. Zázrak Biblie a jej pravdy, ktoré obohacujú srdce človeka, je duchovná potrava pre každý deň, sila, aby to všetko zvládol, múdrosť, aby duchovne rástol, viera, aby bol stále v bezpečí. Biblické hodiny zblížujú bratov a sestry vo viere.

Sestra M. D.: Slovo Božie je nepominuteľné, sprevádza ma a je mojim vodítkom v každodennom živote. Cítim prítomnosť nášho Pána na každom kroku. Chcem, aby ma viedol a formoval. Nechcem byť len poslucháčom, ale aj činiteľom a preto so záujmom navštevujem biblické hodiny, kde čítame Písmo Sväté a po statiach je nám vyložené a vysvetlené. Za všetkým je neskonalá Božia moc. *Buď Ti za to úprimná vďaka, láskavý Pane.*

Týmto chcem osloviť ďalšie pokolenia a odovzdať „pochodeň“, ktorú som prijala pôsobením Ducha Svätého od svojich predkov: *Modli sa a dôveruj Hospodinu.* „Áno, toto je najosvedčenejšie napomenutie. *Ďakujem ti, Pane, za ich životy.* Ja k tomu dodám to večné a radostné: Prijmite do srdca nášho Pána a Spasiteľa, Ježiša Krista a váš život dostane iný rozmer! *Žehnaj nám Najvyšší.*

Chceme vás týmto, milí bratia a sestry, pozvať do nášho spoločenstva pri Božom slove, ktoré sa koná pravidelne vždy v utorok o 18:00 hodine.

Zuzana Jarabová

NA MALÚ CHVÍĽU, PANE...
„uvidíte nebo otvorené...“ Ján 1, 51

*... na malú chvíľu
by som si priala,
aby si trošku poodhalil záves
a ja som smela
nahliadnuť do Tvojej slávy.*

*Na malú chvíľu,
by som Ťa, Pane, chcela vidieť,
ako sedíš po pravici Otca,
kde hájiš svojich
pred žalobcom
a v tejto istote by som chcela
v pokoji spočinúť.*

*Na malú chvíľu
by som chcela vidieť
radosť a jasot Tvojich anjelov
nad hriešnikom,
ktorý robí pokánie
a nanovo motivovaná*

*všetko stavať
do rozsievania evanjelia.*

*Na malú chvíľu
by som si priala,
aby tá biedna chvála mojich pier
stúpala v uctievaní v chóre
Tvojich anjelov,
ktorí Ti vzdávajú
chválu, česť a vďaka
od vekov až na veky.*

*Na malú chvíľu
oslepená Tvoju slávou
pochopím,
že uctievanie má prednosť
pred všetkým
a ja si znova zoradím
priority môjho života.*

*Yvonne Schwengelerová
(prevzaté z časopisu Ethos)*

OBČIANSKE ZDRUŽENIE VLADIMÍRA PAVLA ČOBRDU

2% Občianske združenie Vl. P. Čobrdu týmto spôsobom chce poďakovať všetkým, ktorí formou poskytnutia 2% dane z príjmu za zdaňovacie obdobie 2007 podporili jeho činnosť. Zároveň oznamujeme, že v týchto dňoch prebehla nová registrácia na 2%. V novom kalendárnom roku 2009 chceme opäť poprosiť o odovzdanie vašich 2% z vopred zaplatených daní pre účely nášho občianskeho združenia.

*David Bázlik
predseda výboru obč. združ.*

*Zuzana Jarabová
hospodár výboru obč. združ.*

ROKOVANIA NÁŠHO ZBOROVÉHO PRESBYTERSTVA

24. 11. 2008 - zborové presbyterstvo sa zišlo na svojom ďalšom rokovaní, kde odsúhlasilo úpravu výšky CP za rok 2009 na **7 €**

Od začiatku cirkevného roku je nový spôsob oznamovania prijatých milodarov - v prehľadnej tabuľke na vývesnej nástenke vo vestibule kostola so skúšobnou dobou tri mesiace.

Na jar je naplánovaná brigáda v súvislosti s odvodnením budovy školy, časti kostola a fary.

ČO SA UDIALO

21. 09. 2008 – sa v našom kostole uskutočnil koncert 11 sólistov Veľkého zboru donsých kozákov.

28. 09. 2008 – na spoločnom stretnutí sa zišli predsedníctva zborov a seniorálni presbyteri LOS. V chráme Božom boli uvedení novozvolení seniorálni predstavitelia: bratia Stanislav Grega, konsenior LOS za Liptov (zb. farár v Hybiach), JUDr. Juraj Čech, seniorálny právny zástupca (člen nášho CZ), Peter Taját, predseda školského výboru LOS (zborový farár v L. Jáne) a Viktor Sabo, seniorálny presbyter (vojenský duchovný AOS LM). Biblickým základom bol text z Mk. 2:1-12, v ktorom im sestra seniorka LOS pripomenula, že cieľom služby v cirkvi je predovšetkým záchrana hriešneho človeka.

5. 10. 2008 – v rámci hlavných služieb Božích sme spoločne ďakovali Pánu Bohu za úrody zeme. V ich rámci tiež zaspievala zborová kapela dve piesne.

12. 10. 2008 – služby Božie viedol dorast. Prečítaním kázne poslužil brat Miroslav Sokol.

13. 10. 2008 – prebehlo seniorálne stretnutie pre učiteľov náboženstva. Stretnutia sa z nášho zboru zúčastnila sestra Monika Mešková a zborový farár.

18. 10. 2008 – uskutočnilo sa stretnutie žien VD vo Východnej, na ktorom sa zúčastnilo 10 sestier z nášho CZ spoločne so zborovou kapláňkou.

19. 10. 2008 – na hlavných Službách Božích si zbor pripomenul 82. výročie od postavenia a posvätenia ružomerského chrámu.

24. – 25. 10. 2008 – sa uskutočnilo sústredenie konfirmandov zo zboru Partizánska Ľupča.

25. 10. 2008 – vystúpila evanjelická mládež z dolnej zeme – zo Slovenského Komlóša.

14. 11 – 17. 11. 2008 – sa uskutočnila konferencia SEMu (spoločenstva

evanjelickej mládež), na ktorej sa zúčastnili Janka Lukáčová a Janka Voreková.

15. 11. 2008 – sa uskutočnil koncert vážnej hudby, ktorý pripravili pedagógovia KU.

27. 11. 2008 – boli na večerných službách Božích konfirmovaní a prijatí do cirkvi dvaja dospelí bratia a dve sestry.

PODUJATIA NAJBLIŽŠIEHO OBDOBIA

- 7.12. 2008 2. adventná – SB v **Ružomberku** o 10:00h s Večerou Pánovou
Nešporné SB v **Štiavnici** o 15:00h s Večerou Pánovou
- 8.-12.12.2008 adventný modlitebný týždeň
- 13.12.2008 bude upratovanie kostola so začiatkom o 9:00 hod.
- 14.12.2008 3. adventná – SB v **Ružomberku** o 10:00h (Po SB Večera Pánova)
Nešporné SB v **Liskovej** o 15:00h s Večerou Pánovou
Nešporné SB v **Sliačoch** o 15:00h s Večerou Pánovou
- 18.12.2008 uskutoční sa **vianočný koncert** speváckeho zboru Canens z Bratislavy so začiatkom o 18:00 hod. Zbor tvorí 30 dievčat vo veku od 12 – 18 rokov.
- 21.12.2008 4. adventná – SB v Ružomberku o 10:00h (Po SB Večera Pánova)
Nešporné SB v **Lúčkach** s Večerou Pánovou o 15:00h
- 24.12.2008 **Štedrý večer** – Ružomberok o **16:00h**
- 25.12.2008 **1. slávnosť vianočná** – Ružomberok o **10:00h**
- 25.12.2008 **1. slávnosť vianočná** – Lisková o **15:00h** (program detí)
- 25.12.2008 **1. slávnosť vianočná** – DD Nádej o **16:30h**
- 26.12.2008 **2. slávnosť vianočná** – Ružomberok o **10:00h**
(program detí a dorastu)
- 28.12.2008 Nedľa po Vianociach – Ružomberok o **10:00h**
- 31.12.2008 **Silvester** – Ružomberok o **16:00h**
- 1.1.2009 **Nový rok** – Ružomberok o **10:00h** s Večerou Pánovou
- 4.1.2009 Nedľa po Novom roku – Ružomberok o **10:00h**
- 6.1. 2009 **Zjavenie** – Ružomberok o **10:00h**

SRDEČNE VÁS POZÝVAME!

OD UZÁVIERKY DEDIČTVA Č. 2-2008 AŽ DOPOSIAL BOLI V NAŠOM CIRKEVNOM ZBORE

- pokrstení:** Natália Struhárová z *Liskovej*, Tomáš Gromnica z *Ružomberka*.
- konfirmovaní:** Ako dospelí boli konfirmovaní bratia a sestry: Ing. Miroslav Tavač z *Vrútok*, Denisa Patzová, Ivan Jesenský, Lenka Petriková z *Ružomberka*.
- sobášení:** Ing. Jozef Klimčík a Ing. Jana Pauličeková; Adam Maliňák a Snežana Iličová.
- pochovaní:** Anna Plávková z *Ružomberka*, Mária Lacková z *Ružomberka*.

OZNAMY

ÚRADNÉ HODINY NA EV. A. V. FARSKOM ÚRADE

(A. Bernoláka 11, telefón: 044/43 22 198):

pondelok, streda, piatok: 9.00 hod. – 11.30 hod.

- Úprimne vám ďakujeme za milodary, ktoré viacerí z vás venovali pre činnosť nášho cirkevného zboru, na občasník DEDIČTVO. „Ochotného darcu miluje Boh!“ (2. List Korintským 9,7).
- Príspevky do ďalšieho čísla zborového časopisu zasielajte na adresu: zborovycasopis@gmail.com. Uzávierka najbližšieho čísla bude 28. 2. 2008.

VINČOVANE GU KRAČUNU

Nie všade rozprávajú takou ľúbozvučnou slovenčinou ako na Liptove, či v Turci. Vyrastala som na zemplínskej dedine, kde ľúbozvučnú slovenčinu počuť len v škole a v chráme z kazateľníc (ak brat farár nie je „ľúbozvučný“ východniar).

Keď som bola menšie dievča, mama ma občas poslala v Štedrý deň k otcovej sestre, mojej tete, pre niečo, na čo zabudla v prípravách na Vianoce. A stále to bolo niečo, bez čoho by sa štedrovečerná večera nezaobišla. Najmladšou v rodine, keďže nemám súrodencov, som bola ja a tak to zostalo na mne. Ale môj otec mi nikdy nezabudol pripomenúť, že keď otvorím dvere, musím hneď „mocným“ hlasom začať vinšovať. Pretože na Viliu (tak sa hovorí štedrému dňu na východe) sa bez viņša nemám k nikomu poberať.

A tak vkročiac do dverí som začala: *Vinčujem vam na totu Viliu, žebysce...* Voľačo ma už len napadlo a nikdy som neobišla u mojej tety a uja naprázdno.

Vám, ktorí pochádzate z východného Slovenska ako ja, hoci nás v Ružomberku nie je veľa, **vinčujem ščešlive sviatki** a vám, ktorým toto nárečie pripadá ako španielska dedina, **želám požehnané vianočné sviatky** a pripájam vo svojom takmer rodnom jazyku:

Vinčovane gu Kračunu (Pranie k Vianociam – pozn. prekl.)

Ščešlive švjatki vinčuju vam,
bo zvesc radostnu pre šickich mam.
To v mesce Betleme na slame, na šeže
narodzil še Ježiš pre našo spašeňe.

Z and'eľskima zbormi i mi še radujme,
od narodenoho milosci prijmime.
Žeby nam dal zdravja i ščesca dostatok,
na pol'och urodu i ochraňoval statok.

A mlika jak vodi bi pre ľudzi bulo,
chlebika na stoloch nigda nechibilo.
Chorobi, neščesca bi od nas odvracil,
zabludzene ouce do salaša vracil.

Otvorene šerca, čiste duše majme,
vedno z nebeščanmi radostne špivajme:
Slava i chvala buc Bohu na visosci,
pokoj šickim ľudzom na žemi v hojnosci!

Ilona Bázliková

EUROŠKOLENIE NA CIRKEVNÝ SPÔSOB

Po skončení služieb Božích prichádza za kostolníkom jeden muž s neobvyklou prosbou: *Mohli by ste mi, brat kostolník, otvoriť pokladničku pri východe z kostola? Poplietol som si totiž euromince a namiesto dvojeurovky som tam vhodil 5 Euro.* Brat kostolník však tomuto mužovi slušne vysvetlí: *To, čo je raz do kostolného zvončeka vhoďené, nemalo by sa vyberať.*

Po takomto vysvetlení sa muž zmieril s tým, že ho návšteva služieb Božích stála o 3 € viac, ako plánoval. Pri odchode sa chce predsa len trochu potešiť a tak hovorí: *Veď mi to Pán Boh priráta k dobru.*

To ste na omyle, opäť vysvetľuje brat kostolník. *Pán Boh vám k dobru priráta len tolko euro, koľko ste chceli dať, nie koľko ste nechtiac dali.*

„Každý nech dá, ako si umienil v srdci, nie z neochoty, alebo z prinútenia, lebo ochotného darcu miluje Boh.“ 2. Kor. 9:7

DEDIČSTVO - občasník Cirkevného zboru Ev. cirkvi a. v. v Ružomberku, určený pre jeho vnútornú potrebu. **Ročník XII., číslo 3/2008. Náklad:** 850 výtlačkov. **Toto číslo pripravili:** David Bázlik, Ilona Bázliková, Zuzana Jarabová, Zuzana Sedliaková, Janka Voreková, Karol Dzuriak, Lucia Hariňová. **Redakcia:** Ev. a. v. farský úrad, A. Bernoláka 11, 034 01 Ružomberok, **tel.:** 044/432 21 98; **e-mail:** ruzomberok@ecav.sk; **http://ecavrbk.szm.sk. Nepredajné.** Pre orientáciu tých, ktorí chcú svoj zborový časopis podporiť: **náklady na výtlačok sú 20,- Sk/0,66 €** Za dary na tlač občasníka vám vopred **úprimne ďakujeme.**
Uzávierka tohto čísla bola 25.11.2008.

Od:

EVANJELICKÝ A. V.

FARSKÝ ÚRAD

A. Bernoláka 11

034 01 RUŽOMBEROK

tel.: 044/4322198

e-mail: ruzomberok@ecav.sk

<http://ecavrbk.szm.sk>